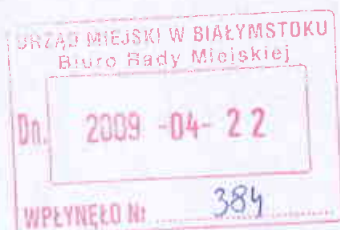

**PREZYDENT MIASTA
BIAŁEGOSTOKU**

Białystok 22 kwietnia 2009r.

DSp.IV.0057-7/09

**Pan
Krzysztof Jan Stawnicki
Radny
Rady Miejskiej Białegostoku**

Uzupełniając odpowiedzi na interpelacje Pana Radnego, zgłoszone podczas XXXVII i XXXVIII sesji Rady Miejskiej Białegostoku w dniach 20 stycznia br. i 24 lutego br., dotyczące utworzenia w Białymstoku Aptek Komunalnych (pisma Nr: DSp.IV.0057-3/09 z dnia 10.02.2009r. i DSp.IV.0057-4/09 z dnia 19.03.2009r.) pragnę jeszcze raz zauważyć, iż najbiedniejsi mieszkańcy miasta mają zapewnioną pomoc w zakupie leków, na którą w budżecie Miasta na rok 2009r., jak co roku, zabezpieczone są środki finansowe.

Jednocześnie, zgodnie z wcześniejszą zapowiedzią, załączam analizę rozwiązań związanych z dofinansowaniem lub refundacją kosztów leków osobom pozostającym w trudnej sytuacji materialnej, dokonaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku.

wz. PREZYDENTA MIASTA

ZASTĘPCA PREZYDENTA

W załączeniu:
pismo MOPR Nr SPS.0717/72/2009 z dnia 17.04.2009r.

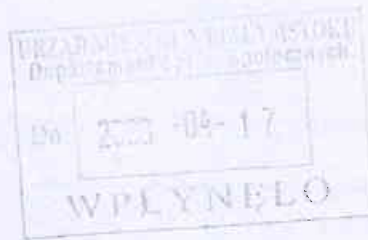
ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA

mgr Tadeusz Arlukowicz

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Spraw Społecznych

mgr Ewelina Arzena Mozyrska

Białystok, 2009-04-17

Urząd Miejski
Departament Spraw Społecznych
ul. Branickiego 3/5
15-085 Białystok

W odpowiedzi na pismo nr DSp.IV.0057-7/09 z dnia 15.04.2009r., dotyczące projektu „Apteki Komunalnej”, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku informuje, iż po przeprowadzeniu analizy funkcjonowania różnego rodzaju rozwiązań dotyczących ułatwienia dostępu do darmowych lub częściowo refundowanych leków, jakie funkcjonują na terenie miast i gmin w Polsce, stwierdzono co następuje.

Miastem, gdzie izw. apteki komunalne funkcjonują od kilku lat w efektywny sposób jest Łódź. Bazując na doświadczeniach Bydgoszczy, na terenie której taki pomysł został zapoczątkowany, Urząd Miejski w Łodzi stworzył projekt pod nazwą „Apteka komunalna”. Projekt jest realizowany przez MOPS w Łodzi we współpracy z tamtejszym Wydziałem Zdrowia Publicznego od 2004r. Początkowo w projekcie uczestniczyła jedna apteka, a obecnie 5 – usytuowanych po jednej dla każdej filii Ośrodka Pomocy Społecznej.

Apteki uczestniczące w projekcie wyłaniane są na zasadzie przetargu, są to więc już istniejące apteki, a nie jak wskazuje nazwa projektu – jedna apteka utworzona przez gminę dla obsługi najbardziej potrzebujących mieszkańców miasta, opłacana ze środków pomocy społecznej. Lista leków, które można otrzymać za darmo zawiera około 500 pozycji i nie zmienia się od kilku lat. Procedura ubiegania się o pomoc wygląda tak, iż petent z receptą lekarską udaje się do apteki uczestniczącej w projekcie zlokalizowanej w pobliżu siedziby filii MOPS, gdzie otrzymuje specyfikację cenową na leki znajdujące się na receptę. Następnie w siedzibie jednostki pomocy społecznej uzyskuje zlecenie na wydanie leków. Pracownik socjalny, aby wydać zlecenie, musi stwierdzić, że dana osoba kwalifikuje się do powyższej pomocy (jej dochód nie przekracza kryterium ustawowego z ustawy o pomocy społecznej) – jeśli w przeciągu ostatniego miesiąca przeprowadzono wywiad z petentem, pracownik może wydać zlecenie niezwłocznie, lecz w innych przypadkach w trybie pilnym przeprowadzany jest wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania, potwierdzający trudną sytuację i niezwłocznie wydawane jest zlecenie na odbiór leków. Jeden egzemplarz zlecenia pozostaje w ośrodku, drugi petent przekazuje aptece i odbiera leki. Apteka gromadzi zlecenia i rachunki za leki i raz w miesiącu rozlicza się z filią MOPS. Finansowanie odbywa się na podstawie decyzji administracyjnej przyznającej petentowi zasiłek celowy, w ten sposób, iż zasiłek jest przelewany na konto apteki.

Miesięczny koszt leków opłacanych przez jedną Filię to około 18-20tys. zł miesięcznie, czyli ok. 100tys. zł w skali miasta, co daje około 1.200.000 zł rocznie. Leki finansowane z projektu pokrywają około 90% zapotrzebowania podopiecznych MOPS na ten cel, tak więc biorąc pod uwagę kryterium obowiązujące w projekcie, można przyjąć, iż pozostałe 10% jest finansowane w ramach przyznawanych zasiłków celowych specjalnych. Ilość mieszkańców Łodzi jest dwukrotnie wyższa niż Białostoczan, jednak na ilość podopiecznych ubiegających się o w/w pomoc i kwalifikujących się do jej otrzymania, wpływa wiele czynników „lokalnych”, nie da się więc stwierdzić jednoznacznie jaką skalę mogłoby to przyjąć w Białymstoku.

W Łodzi nie wprowadzano limitów wysokości miesięcznej pomocy z projektu na jedną osobę lub rodzinę, tak więc zakwalifikowanie do tej formy wsparcia zależy od oceny pracownika socjalnego, jednak w przypadku gdy w jakimś miesiącu ilość chętnych wzrastała

(np. okres zimowy), następowały przerwy w udzielaniu pomocy spowodowane wyczerpaniem się środków przewidzianych na dany miesiąc i oczekiwaniem na otrzymanie ich z budżetu miasta.

Z podobnego projektu w roku bieżącym wycofał się MOPS w Bydgoszczy, z uwagi na trudności w przeprowadzaniu przetargów.

Reasumując, należy podkreślić, iż w modelu Łódzkim procedura jest długotrwała, skomplikowana w rozliczaniu, z uwagi na kredytowanie przez aptekę wydanych leków, ogranicza możliwość nabycia leków do tych, które znajdują się na liście. Ponadto z uwagi na brak uchwały budżetowej na początku bieżącego roku łódzki MOPS nie mógł uruchomić procedur przetargowych, co spotkało się z niezadowolaniem klientów, którzy nie mieli dostępu do leków.

Nad wprowadzeniem podobnych projektów zastanawiano się w kilku miastach m.in. w Warszawie, Opolu, Inowrocławiu, Poznaniu, Częstochowie, jednak nie zdecydowano się na ich realizację.

W przypadku zdecydowania się przez Urząd Miasta w Białymstoku na tworzenie takiego projektu, realizowanego później przez MOPR, konieczne byłoby – podobnie jak ma to miejsce w Łodzi, wdrożenie do współpracy Departamentu Pomocy Społecznej i Oddziału NFZ i opracowanie listy leków jakie byłyby dostępne w ramach projektu oraz zaznajomienie lekarzy z zasadami funkcjonowania projektu (oddzielne recepty z lekami do zrefundowania).

Należy zaznaczyć, iż uczestniczące w projekcie apteki przez cały miesiąc musiałyby niejako kredytować leki wydawane na zlecenie MOPRu – aż do momentu otrzymania zwrotu po rozliczeniu z Ośrodkiem na koniec miesiąca.

Innym, o wiele prostszym od procedury przetargowej i godnym naśladowania rozwiązaniem dającym możliwość korzystania z darmowych leków dla mieszkańców Białegostoku mógłby być program osłony dot. pomocy lekowej, na zasadach podobnych do programów wprowadzonych w Zabłudowie i Michałowie. Ogólne zasady korzystania z pomocy lekowej w w/w gminach są następujące: osoba (rodzina) samodzielnie wykupuje leki z własnych środków, następnie zgłasza się z fakturą za leki do ośrodka pomocy. Jeśli jej dochód nie przekracza 250% kryterium ustawowego, a miesięczne udokumentowane wydatki na leki złożone przez lekarza przekraczają 5% dochodu osoby (rodziny), Ośrodek refunduje wydatek na leki w wysokości różnicy między kwotą faktycznych wydatków na leki a kwotą, stanowiącą wspomniane 5% dochodu osoby (rodziny) (czyli kwotą od której przysługuje pomoc). Ponadto przyznana pomoc nie może przekroczyć 50% wydatków na uprawnione leki i nie może być wyższa od kryterium dochodowego osoby (rodziny).

Wnioskodawca musi udokumentować swoje dochody, a w uzasadnionych przypadkach przeprowadzany jest wywiad środowiskowy.

Pomoc powyższa nie przysługuje, jeśli wnioskodawcy przyznano zasiłek celowy na leki lub jeśli korzysta z usług opiekuńczych i ma ulgę w odpłatności za te usługi z tytułu ponoszenia wydatków na leki.

W gminie Michałowo z pomocy lekowej w ramach programu osłonowego korzysta miesięcznie 180 osób, a miesięczna wysokość środków na ten cel wynosi około 13 tys. zł, co daje rocznie około 156 tys. zł (Gmina Michałowo liczy około 7500 mieszkańców). Zastosowanie takiego programu w Białymstoku spowodowałoby konieczność wyodrębnienia kilku milionów złotych na jego realizację, jednak podobnie jak w przypadku Łodzi, uwarunkowania „lokalne” nie dadzą się jednoznacznie przełożyć na sytuację w Białymstoku. Poza tym w przypadku programu funkcjonującego w Michałowie, kryterium do przyznania w/w pomocy jest bardzo wysokie (250% kryterium ustawowego) – stąd tak duża grupa uprawnionych jak na kilkutysięczną gminę.

Decydując się na program osłony w Białymstoku, należałoby więc ustalić kryterium do w/w pomocy na poziomie zapewniającym korzystanie z darmowych leków

jedynie dla grupy najbiedniejszych mieszkańców miasta. Należy jednak pamiętać, że z w/w programu refundowane są wydatki lekowe lub ich część dopiero po zakupie leków, którego uprzednio dokonuje klient z własnych środków.

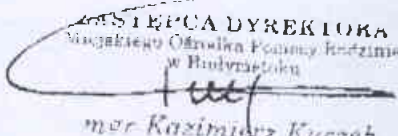
Odnosząc się do bieżącej sytuacji dot. udzielania wsparcia na wydatki lekowe podopiecznym MOPR w Białymstoku, należy stwierdzić, iż powyższe zadanie jest już realizowane poprzez przyznawanie zasiłków celowych i celowych specjalnych, a w sytuacjach nagłych i wymagających natychmiastowego otrzymania leku podopieczni są kierowani do apteki współpracującej z Caritas.

W roku 2008 MOPR przyznał zasiłki celowe na leki i leczenie 1001 osobom/rodzinom, na łączną kwotę 169.469 zł. Z czego w trybie pilnym na zasadzie współpracy z Caritas udzielono pomocy 131 osobom na łączną kwotę 17.162 zł. Odmowy tej formy pomocy były sporadyczne – stanowiły około 2% wszystkich wniosków na ten cel w skali roku. Przy czym dotyczyły one sytuacji, gdy osoba/rodzina dysponowała budżetem pozwalającym na zakup leków, albo wydatki na leki w stosunku do dochodu były znikome.

Podsumowując, należy stwierdzić, iż obecnie istnieje możliwość uzyskania zasiłku celowego na leki przez osoby najuboższe na terenie Białegostoku w ramach posiadanych przez MOPR środków finansowych. Niezależnie od tego, jakie rozwiązanie mogłoby być wybrane, potrzeba natychmiastowego otrzymania leków (kiedy klient nie jest w stanie ich zakupić) zdarza się rzadko, a jej zrealizowanie jest możliwe tylko w przypadku podopiecznych, których aktualna sytuacja materialno-bytowa jest znana pracownikowi socjalnemu. Możliwość uzyskania takiej pomocy jest obecnie realizowana we współpracy z Caritas i co do efektywności nie różni się od rozwiązań stosowanych w projekcie „Apteka komunalna” funkcjonującym w Łodzi lub w programie osłonowym realizowanym w Michałowie.

Zdaniem MOPR lepszym rozwiązaniem byłoby przygotowanie programu osłonowego podobnego jaki realizowany jest w gminie Michałowo i Zabłudów (po zastanowieniu się nad szczegółowymi kryteriami i zasadami udzielania pomocy oraz kręgiem osób uprawnionych do skorzystania z dofinansowania do zakupu leków) i jednocześnie – w sytuacjach nagłych – utrzymanie dotychczasowej współpracy z Caritas, tak by osoby bez dochodu, które nie mogą zakupić niezbędnego w danym momencie leku, mogły go otrzymać bezpłatnie w jak najkrótszym czasie. W przypadku projektu tzw. „Apteka komunalna” niezbędne byłoby uprzednie opracowanie listy leków (jak wspomnieliśmy wyżej w Łodzi jest to około 500 pozycji) i określenie wymogów stawianych aptekom, które uczestniczyłyby w projekcie. Oszacowanie budżetu na realizację projektu wymagałoby ponadto rozeznania w cenach leków znajdujących się na w/w liście. Konieczne byłoby również zaznajomienie z projektem środowiska lekarskiego.

Niezależnie od ostatecznej decyzji, które rozwiązanie mogłoby być (o ile w ogóle byłoby) realizowane na terenie Białegostoku, jego wdrożenie mogłoby nastąpić dopiero w 2010r. po zaplanowaniu wydatków na ten cel w budżecie miasta.

WZSTĘPCA DYREKTORA
Miejscowego Oddziału Pomocy Społecznej
w Białymstoku

mgr Marcin Kazimierz Kuczek